

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 60 (28 april 2021) – www.roerkerken.nl

inleiding

Hoewel de Coronacijfers niet bepaald aanleiding tot optimisme geven, bood de persconferentie van vorige week (20 april j.l.) toch eindelijk weer wat perspectief. Een van de versoepelingen betreft het maximaal aantal mensen dat vanaf vandaag een uitvaart mag bijwonen: 100 i.p.v. 50, het aantal dat sinds half januari dit jaar gold. Het aantal kerkgangers bij gewone vieringen bedraagt vooralsnog 30. Ter vergelijking: in België is dat nog altijd maar 15 (kinderen onder de twaalf jaar niet meegeteld). In Montfort worden binnenkort de zondagmissen na een half jaar gelukkig weer hervat. Toen op 10 oktober door de bisschoppen werd besloten dat het aantal kerkgangers nog maximaal dertig mocht bedragen, werden in Montfort de Missen voorlopig opgeschort. Toen dat maximum maar niet verhoogd werd, werden er op eerste en tweede Paasdag bij uitzondering toch weer twee reguliere Missen gehouden. Dat smaakte natuurlijk naar meer en toen de vraag kwam of dat misschien met Pinksteren ook weer kon, is van lieverlee besloten de draad van de zondagmissen z.s.m. toch maar weer in zijn geheel op te pakken, ook is het nog altijd maar met maximaal 30 kerkgangers. De verhoging van het aantal uitvaartdeelnemers versterkt onze hoop dat ook het aantal van 30 binnenkort weer verruimd zal worden. Maar of dat er in zit, nu het aantal ziekenhuis- en IC-opnames weer alarmerend stijgt? Daar wordt zelfs al rekening gehouden met een mogelijk tekort aan bedden ('code zwart') zodat de zorgverleners moeten gaan kiezen wie wel of niet behandeld wordt ...

het Feest St. Jozef arbeider (1 mei) in het St. Jozefjaar

In antwoord op de 1 Mei-viering (Dag van de Arbeid) in communistische staten en in landen waar communisten en socialisten veel invloed hadden, stelde paus Pius XII in 1955 het feest van Sint Jozef Arbeider in, eveneens te vieren op de eerste dag van de meimaand, die in de Katholieke Kerk is toegewijd aan Maria. Daarmee stelde hij Sint Jozef, de eenvoudige timmerman uit Nazareth, ten voorbeeld aan de arbeiders. Hij wilde daarmee de arbeid heiligen en het proletariaat een patroon geven. Zo hoopte hij de katholieke vakbewegingen te ondersteunen in hun strijd om sociale gerechtigheid en een spirituele dimensie toe te voegen aan de maatschappelijke debatten over de waarde van de arbeid. In de jaren na de Tweede Wereldoorlog vormde het atheïstische, totalitaire communisme in Oost-Europa een serieuze bedreiging voor het christelijke, vrije Westen. Het was de periode van de Koude Oorlog, van het IJzeren Gordijn en van de massale, pompeuze communistische parades en andere manifestaties in Oost-Europa op 1 mei, de Dag van de Arbeid. Het waren ook de jaren van de brutale invallen van het Russische leger in Hongarije (1956) en in Tsjechoslowakije (1968). Toen het Russische leger in 1981 opnieuw klaarstond om het opstandige, katholieke Polen binnen te vallen, kreeg de loop van de geschiedenis een wending. De Poolse paus Johannes Paulus II (1978 – 2005) was juist paus geworden en in 1979 massaal en geestdriftig onthaald in zijn vaderland Polen. Hij sympathiseerde openlijk met de verboden vakbond "Solidariteit". Het Russische leger trok zich terug van de grens met Polen. Het werd het begin van het verval van het Oost-Europese communisme, de afbraak van de Berlijnse Muur in 1989, en het open grensverkeer tussen West en Oost-Europa. Door in 1955 het feest van St. Jozef arbeider in te stellen, vroeg paus Pius XII aandacht voor de sociale leer van de Kerk. Deze is aan het einde van de 19de eeuw ontstaan

als een antwoord op problemen die in de samenleving van die tijd speelden. De slechte omstandigheden waaronder veel mensen hun dagelijks brood moesten verdienen maakten dat de Kerk zich in het licht van het evangelie niet kon onttrekken aan een fundamentele kritiek op een doorgeslagen kapitalistisch systeem. In 1891 schrijft paus Leo XIII (1878 – 1903) een eerste encycliek over de sociale kwestie: “Rerum Novarum”. Deze encycliek over kapitaal en arbeid vormde de opmaat voor een nieuwe manier van kerkelijke betrokkenheid bij de wereld: de sociale leer. De rode draad van de sociale leer van de Kerk wordt gevormd door de liefde, die zich onder andere uit in respect voor de waardigheid van elke menselijke persoon. Die waardigheid moet beschermd worden, omdat ieder mens geschapen is naar het evenbeeld van God. De menselijke waardigheid hangt dus niet alleen af van bijvoorbeeld wetten van de burgerlijke overheid. Menselijke waardigheid daagt mensen uit om hun talenten in vrijheid te gebruiken en die vrijheid ook voor anderen te garanderen. Met andere woorden: Menselijke waardigheid houdt naast vrijheid om je talenten te gebruiken, ook een verantwoordelijkheid in voor het welzijn van jezelf én van anderen (olvternood.nl)

‘Vrijheid van godsdienst’ versus ‘strijd tegen Corona’ (vervolg)

“Ingrijpen bij kerken kan wel degelijk, maar is het nodig? Verhindert de vrijheid van godsdienst dat de overheid in de strijd tegen het coronavirus mag ingrijpen bij kerken?” Nee, legden juristen eerder al uit aan Trouw (zie Roerkerknieuws 40). Recentelijk kwam echter in het nieuws dat gemeenten de bevoegdheid krijgen om ook kerken, moskeeën en andere levensbeschouwelijke gebouwen tien dagen te sluiten, als zich daar veel coronabesmettingen voordoen. Het kabinet neemt een advies daartoe van de Raad van State over, meldde demissionair minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid) op vrijdag 23 april j.l. . Het kabinet wil bij wet vastleggen dat gemeenten bijvoorbeeld bedrijven, winkels en horecagelegenheden tien dagen mogen sluiten in het geval van een coronabrandhaard. Het wilde aanvankelijk levensbeschouwelijke gebouwen daar evenwel van uitsluiten, in verband met het grondwettelijke recht op godsdienstvrijheid. De Raad van State wees erop dat de wet bedoeld is om te voorkomen dat lokale brandhaarden van het coronavirus een ernstig gevaar gaan vormen voor de volksgezondheid. *“Dat uitgangspunt zou ook moeten gelden wanneer de bron van het ernstige risico een 'levensbeschouwelijk gebouw' is”*. De raad erkent dat de grondwet het recht op godsdienstvrijheid beschermt. *“Dit sluit echter niet uit dat daarop met het oog op de bescherming van de volksgezondheid beperkingen kunnen worden gesteld in een specifieke wet”*. Het advies was dan ook de uitzondering uit de wet te schrappen. Het kabinet neemt dat over, omdat anders de *“onwenselijke situatie”* kan ontstaan dat een gebouw niet kan worden gesloten, terwijl dat de volksgezondheid wel zou bevorderen. Maar: *“het beginsel van scheiding van kerk en staat maakt wel dat de regering terughoudendheid past bij dergelijk ingrijpen”*, aldus De Jonge (Trouw).

Geestelijke verzorging in Coronatijd

Tijdens de coronapandemie bleek het werk van geestelijk verzorgers urgenter dan ooit. Maar zij kregen wel te maken met allerlei barrières voor contact met patiënten. Hoe gingen zij daarmee om? Uit een onlangs gepubliceerd internationaal onderzoek (European Research Institute for Chaplaincy in Healthcare) bleek dat geestelijk verzorgers wereldwijd het belang van fysieke nabijheid erkenden. *“Het medicijn dat we brengen is juist contact”*, vertelt Joost Verhoef (56), die zelf katholiek geestelijk verzorger is in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam. *“Als geestelijk verzorger breng je niet heel veel meer mee dan je eigen persoon. Contact maken gaat het gemakkelijkst als je bij elkaar in dezelfde ruimte bent”*. Verhoef legt

dit uit: *“Fysieke aanwezigheid is het hart van ons werk. Je mist non-verbale signalen als je over de telefoon praat. Maar ook voor het vasthouden van een hand of gewoon samen in stilte bij elkaar zijn, moet je fysiek aanwezig zijn. En voor een ziekenzalving of een afscheidsritueel is fysieke nabijheid ook noodzakelijk”*. Maar juist die nabijheid was tijdens de pandemie vaak niet mogelijk. Terwijl de nood erg hoog was, werden veel geestelijk verzorgers als mogelijke bron van besmetting op afstand gehouden. Veel geestelijk verzorgers voelden zich hierdoor moreel gekwetst, blijkt uit onderzoek. *“Het ging over leven en dood en we hadden juist iets te brengen”*, zegt Verhoef. *“Het is bekend dat als mensen horizontaal komen te liggen, ze verticaal gaan denken. Ze gaan zich heroriënteren op de vragen en bronnen waarop ze het leven baseren. Het gaf veel geestelijk verzorgers een gevoel van machteloosheid dat ze bij de patiënten werden weggehouden. Wel was het zo dat ze vaak ‘tweedelijns’ werden ingezet, als steunpilaar voor zorgpersoneel”*. Verhoef: *“De zorg ging meer ‘back to basic’. Er ontstond een houding van ‘Wij zijn er in de eerste plaats voor de patiënten’. Tijd om eindeloos alles door te praten was er niet. Er moesten snel stappen gezet worden”*. Een andere positieve ervaring was voor sommigen de beleving van kleinschalige uitvaarten. *“Een uitvaart met de dertig belangrijkste mensen uit iemands leven levert een ander soort intimiteit op, die door sommige mensen erg wordt gewaardeerd. Uiteraard past het niet bij iedereen. Er zijn natuurlijk ook mensen die een uitvaart liever groots en meeslepend hebben”* (KN).

Bisdombeleid: herstructurering en (re-)vitalisering

Ter begeleiding van het proces dat het huidig aantal van 300 parochieverbanden uiterlijk eind dit jaar zal reduceren tot een 50-tal parochiefederaties c.q. fusieparochies, is er binnen ons bisdom een ‘Commissie Herstructurering’ actief, die onder leiding van vicaris-generaal Maessen dit proces volgt en waar nodig kan helpen om de volgende stap in de proces te zetten. Om te inventariseren wat er in de verschillende parochies wel of niet aan liturgisch, catechetisch en diaconaal aanbod, man- en vrouwkracht en financiële middelen voorhanden is, zijn in het voorjaar 2018 al zogenaamde parochiële ‘quick-scans’ gemaakt.

“Herstructureren zonder direct te werken aan een vitale pastorale situatie heeft (echter) geen zin. Vitaliseringsprojecten opzetten, zonder dat er een duidelijk plan voor de hele parochiefederatie aan ten grondslag ligt ook niet. Integendeel, door een goed doordachte combinatie versterken de twee trajecten elkaar en kunnen we samen de toekomst positief tegemoet treden”, aldus het bisdom in haar brief van 15 maart j.l. *“Onze eerste taak als Kerk is niet het in stand houden van gebouwen of bestuursstructuren (hoe belangrijk deze op zich ook zijn), maar het verkondigen van het evangelie. Om dat goed te kunnen doen, zijn kerken, besturen, commissies, financiële middelen en allerlei andere faciliteiten nodig. Maar de verkondiging van de Blijde Boodschap, de viering van de liturgie, het persoonlijk en gemeenschappelijk gebed en de persoonlijke aandacht voor mensen vormen de ziel van het parochiële leven. De beleving hiervan is niet alleen de taak van de priesters of het pastorale team, maar een gezamenlijke opdracht voor alle gedoopten en in het bijzonder ook voor leden van kerkbesturen en actieve vrijwilligersgroepen”*, aldus het bisdom in voornoemde brief van 15 maart j.l. Met het oog daarop heeft ook ons parochiecluster een kleine twee jaar geleden al een pastoraal (meerjaren-)beleidsplan opgesteld (juli 2019). Inmiddels is het tijd voor een volgende stap: namelijk de vraag of het lukt het om de voorgenomen plan in praktijk te brengen en tegen welke vragen en moeilijkheden wij daarbij aanlopen. Om ons daarbij te ondersteunen, heeft de bisschop inmiddels een tweede commissie in het leven geroepen: de ‘Commissie Vitalisering’, onder leiding van hulpbisschop Mgr. de Jong en

verder bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende pastorale aandachtsvelden. Die commissie helpt en adviseert om plannen daartoe en ideeën daaromtrent in praktijk om te zetten.

Personalia

Op zondagmiddag 25 april j.l. werd in de St. Matthiaskerk van Posterholt **Melodi** gedoopt, de eerste dopeling van dit jaar, niet alleen in Posterholt maar in de hele Roerstreek! Normaal gesproken wordt er in het winterseizoen toch al minder gedoopt, maar dit jaar is de 'oorverdovende stilte' aan het 'doopfront' toch wel opvallend. Dat heeft natuurlijk alles met de Coronapandemie en de daarbij behorende lockdown te maken. Niet dat er in Coronatijd niet gedoopt mag worden (integendeel), maar daarna is er thuis of elders natuurlijk weinig of niets mogelijk. Maar dat hinderde Melodi's ouders echter niet om er toch voor te gaan en dochter Melodi de genade van het doopsel (ook in Coronatijd) niet te onthouden. Het laatste doopsel in ons cluster was een half jaar geleden, op 18 oktober in St. Odiliënberg! Inderdaad: vreemde tijden. Laten we hopen dat de schade gauw weer ingehaald zal worden.

Gebed in Coronatijd (biddeniseenweg.nl)

Schepper van hemel en aarde, Uw goede schepping zucht en wij zuchten mee. Wat zijn we kwetsbaar. Maar U bent een rots om op te bouwen, een bunker om in te schuilen een licht om op te koersen in donkere tijden. Nu alles wankel lijkt: onze gezondheid, onze economie, nu we niet naast onze naasten kunnen staan en het lastig is om ons aan U vast te klampen, bidden we: houd óns vast. Wees onze bodem. Maak Uw aanwezigheid merkbaar in onze levens en overal waar eenzaamheid, angst en onzekerheid de overhand dreigen te nemen. Met Jezus bidden we mee: Vader, in Uw handen bevelen we onze geest. Amen.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen?

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl